

Για την Ένωση με την Ελλάδα

Το κείμενο αυτό γράφτηκε με αφορμή την τελευταία απόφαση της Βουλής για το Ενωτικό Δημοψήφισμα του 1950.

Ο πολιτικός στόχος της ένωσης της Κύπρου με την «Μητέρα Πατρίδα», Ελλάδα, ήταν μέρος της γενικότερης πολιτικής επιδίωξης του αλύτρωτου Ελληνισμού. Την πολιτική αυτή για την Κύπρο τη διαμόρφωνε και την προωθούσε κατά κύριο λόγο η Εκκλησία της Κύπρου. Παρόλες, όμως, τις έντονες αυτές προσπάθειες που τις ενστερνιζόταν σχεδόν το σύνολο του ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου, η ίδια η Ελληνική Κυβέρνηση, από τον καιρό του Ελευθέριου Βενιζέλου, είτε μας συμβούλευε για το αντίθετο είτε ακόμη και με σαφή άρνηση να δεχθεί τις δικές μας απαιτήσεις, όπως στην περίπτωση της κατάθεσης των εγγράφων του Ενωτικού Δημοψηφίσματος του 1950 στα Ηνωμένα Έθνη. Αυτή η στάση, όμως, των Ελληνικών Κυβερνήσεων δεν στάθηκε αρκετή να μας επηρεάσει, ως λαό και ως Ηγεσία, να αποδεχθούμε ως μόνιμο πια γεγονός την ανακήρυξη της Κύπρου το 1960 ως ανεξάρτητης χώρας, ως μέλος των Ηνωμένων Εθνών, και που έδινε τέλος στην πολιτική της Ένωσης. Παράδειγμα, η δεδηλωμένη πολιτική του «ευκταίου» του Εθνάρχη Μακαρίου ενώ ήταν ήδη εκλεγμένος Πρόεδρος της Κύπρου, το ομόφωνο ψήφισμα της Κυπριακής Βουλής του 1967 για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα καθώς και οι δηλωθέντες στόχοι των ηγετών του πραξικοπήματος του Ιουλίου του 1974.

Όμως μετά την Τουρκική εισβολή που ακολούθησε το πραξικόπημα, τα πράγματα άλλαξαν και οι πολιτικοί μας στόχοι άρχισαν να διαμορφώνονται γύρω από την αποδοχή του «εφικτού», ότι η Κύπρος είναι και θα πρέπει να παραμείνει πια ως ανεξάρτητο κράτος με ένα καθεστώς Ομοσπονδίας με ρυθμισμένα πολιτικά δικαιώματα και για τις δυο Κοινότητες Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Σημειώνεται ότι, και αυτές ακόμη οι πολιτικές δυνάμεις που δήλωναν ότι η επιστροφή στο σύνταγμα του 1960 που προνοούσε για μια μορφή «ενιαίου» κράτους ήταν προτιμότερη από την Δικονοτική, Διζωνική Ομοσπονδία, δεν δήλωσαν ποτέ δημόσια ότι συνέχιζαν να ήσαν υπέρ της Ένωσης της Κύπρου με τη «Μητέρα Πατρίδα».

Βέβαια, η όλη εικόνα χρειάζεται να συμπληρωθεί και με αναφορά στις απόψεις και τις επιδιώξεις της Τουρκοκυπριακής Κοινότητας. Από τον καιρό της Αγγλοκρατίας οι Τουρκοκύπριοι ήταν μια οργανωμένη κοινότητα με δικούς της εκπροσώπους στην τότε Βουλή. Παρόλο που η συμβίωση των δυο κοινοτήτων ήταν, γενικά, φιλική και ειρηνική, εντούτοις δεν αδιαφορούσαν έναντι του Ενωτικού κινήματος. Η τέτοια αντίδρασή τους εξελίχθηκε με τον καιρό σε ένα κίνημα διαίρεσης, (taxim), έστω και αν δεν το ασπαζόταν η πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων. Σε σύγκριση με εμάς τους Ελληνοκύπριους που στη μεγάλη πλειοψηφία στοχεύαμε στην Ένωση, οι

Τουρκοκύπριοι στόχευαν κυρίως στην Κοινοτική αυτονομία που από τις ταραχές του 1963-64, και εντονότερα μετά την εισβολή της Τουρκίας το 1974 και τον διαχωρισμό σε «βόρειους» και «νότιους», κατέληξαν να έχουν τη δική τους Κοινοτική Διοίκηση, που τελικά την ανακήρυξαν ως «Τουρκική Δημοκρατία της Βορείου Κύπρου, ΤΔΒΚ». Μέσα, λοιπόν, στα πλαίσια αυτών των διαχωριστικών εξελίξεων τον «νότο» τον διαχειρίζεται η νόμιμη Κυπριακή Δημοκρατία, ενώ στο «βορρά» λειτουργεί μια μη αναγνωρισμένη, διεθνώς, κυβέρνηση. Κοινή επιδίωξη είναι η συνένωση των δυο Κοινοτήτων στη βάση της Δικοινοτικής Διζωνικής Ομοσπονδίας με δυο συνιστώσες και ισότιμες Πολιτείες. Στο ενδεχόμενο αυτός ο στόχος να μη επιτευχθεί, η πιθανότητα είναι ότι η ΤΔΒΚ είτε θα καταφέρει να αναγνωρισθεί διεθνώς ως νόμιμο κράτος, ή έστω και ως η «Ταιβάν» της περιοχής, είτε θα καταλήξει σε μια τυπική ή άτυπη επαρχία της Τουρκίας.

Και εδώ είναι που τίθεται το απλό ερώτημα: Αποδεχόμαστε ως Ελληνοκύπριοι, και με ειλικρίνεια, ότι το θέμα «Ένωση με την Ελλάδα» το έχουμε διαγράψει δια παντός ως μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη φανερή ή κρυφή πολιτική επιδίωξη, και αντ' αυτού αποδεχόμαστε ως σταθερή και μακροχρόνια πολιτική ένα αυτόνομο και ανεξάρτητο Κυπριακό Κράτος που να στεγάζει τις δυο Κύριες Κοινότητες κάτω από ένα συμφωνημένο σύνταγμα, (Ομόσπονδης ή Ενιαίας μορφής); Ή θα μας ικανοποιούσε και, ως τελευταία επιλογή, η διχοτόμηση της Κύπρου με τη δημιουργία δυο «κρατών» ενός Ελληνοκυπριακού στον Νότο και ενός Τουρκοκυπριακού στο Βορρά; Γιατί, βέβαια, η Τουρκία ποτέ δεν θα αποδεχόταν μια τόσο δραματική αλλαγή στο μαλακό της υπογάστριο ως αποτέλεσμα μιας προέκτασης της Ελληνικής κυριαρχίας μέχρι την Κύπρο.

Ας μας πουν, λοιπόν, οι διάφοροι πολιτικοί παράγοντες ξεκάθαρα τι πραγματικά επιδιώκουν και τι πραγματικά θέλουν να δουν στην Κύπρο μας: ένα Νησί για τους Κυπρίους ή «μια πατρίδα μοιρασμένη στα δυο»;

Δρ Γιώργος Δ. Χριστοδουλίδης,

christodoulides.g@cytanet.com.cy